

TORONTAI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre . . . . . 48 K
Félévre . . . . . 20 K
Negyedévre . . . . . 12 K
Egy óra . . . . . 4 K
Egyes szám ára 16 fillér.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. MAYER JENŐ.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Zápolya-utca 1. sz. Telefonszám: 21.

MEGJELENIK MINDENNAP, VASÁR-
ÉS ÜNNEPNAPOK KIVÉTELELVEL.

Nagybecskerek, 1918.

XLVII. évfolyam, 1. szám.

Szerda, január 2.

Bécsben nem tudnak az ántánt részvételéről.

Bécs, jan. 2. Az ántántnak a bresztlitovszki béketárgyalásokon való részvétele ügyében beállott fordulatról mint illetékes helyen kijelentik, eddig nem érkezett Bécsbe semmi hír.

Az olasz miniszterelnök a békejavaslatról.

Luganó, jan. 2. Az olasz szenátus titkos ülésén a bresztlitovszki béketárgyalásokkal foglalkozott. A titkos ülést nyílt ülés követte, amelyen Orlando miniszterelnök kijelentette, hogy a központi hatalmak és a kormány közötti tárgyalásokat kényesen kell kezelni, mert a szövetségeseknek előbb megegyezésre kell jutni, hogy milyen álláspontot foglaljanak el e kérdésben. Egyéni nézete az, hogy a békejavaslat a központiak manővere, hogy saját népeiket kintartásra buzdítsák az ántánt népeiben pedig nyugtalanságot idézzenek elő. A központiak olyan orosz kormánnyal tárgyalnak, amelyet az ántánt nem ismer el, amíg az alkotmányozó gyűlés nem ül össze. Láthatjuk tehát, mondotta Orlando, hogy a központiak az olasz és francia aspirációkkal szemben elutasító álláspontot foglalnak el. A status quo elfogadása, amit a központiak akarnak, megsértése volna az emberiségnek, amely ilyen borzalmas vérdíjat hozott. Az ántánt nem fogadhat el olyan békét, amelyet a központi hatalmak diktálnak.

Ezután az ülést elnapolták.

Az ántánt és a békejavaslat.

Rotterdam, január 2. A „Daily Chronicle” írja: Kormánykörökben elismerik, hogy a bresztlitovszkban tett javaslat olyan újdonság, amelyről hivatalosan tudomást kell venni. Az orosz formulának Czernin által történt korlátozott elfogadása megváltozott hangulatról tanuskodik. Anglia, Franciaország, Amerika és Itália között erre vonatkozólag már megindult az eszmecsere.

Lengyelország részvétele a béketárgyalásokon.

Berlin, jan. 2. Lengyelország képviselői mint hivatalos tanácsadók fognak résztvenni a béketárgyalásokon az olyan tanácskozásoknál, amelyek Lengyelországot érintik.

Elsülyedt 45 ezer tonna hadiszer.

Berlin, jan. 2. Hivatalos. A Koppammal korvettkapitány parancsnoksága alatt álló buvárhajó, amely működését a Föld foknál levő szigetig kiterjesztette, Porto Grandó kikötőben két nagy, azelőtt német, most braziliai gőzöst elsülyesztett és szerencsésen hazaérkezett. 45 ezer bruttó tonna hajóteret súlyesztett el, kétezer tonna hadiszer Olaszországnak volt szánva. 22 tonna rezet Németország részére zsákmányolt a bravúrosan viselkedő buvárhajó. A német császár a kapitánynak a „Pour le merite” rendet adományozta.

18. / 154. A király ujéve.

Bécs, jan. 2. Őfelsége Károly király tegnap reggel Badenbe utazott, ahol szent misét hallgatott, azután meghallgatta a katonai előterjesztéseket. Visszatérve Laxenburgba előbb az udvari méltóságok, főhadsegédek, majd az összes főhercegek ujévi üdvözlését fogadta. Később József főherceg, délután pedig a hadügyminiszter jelent meg az uralkodónál.

Megcáfolt híresztelés.

Rotterdam, jan. 2. A Reutter ügynökség értesülése szerint a „Manchester Gvardiannak” ama jelentése, hogy Lloyd George ama állítólagos szándéka, hogy Franciaországba menve, tanácskozzék Clemenceauval a német és magyar-osztrák békejavaslatról, valótlan.

Mit reméinek Berlinben?

Berlin, jan. 2. „Az Estnek” jelentik: Berlinben nem tartják kijártnak, hogy az ántánt kormányai valamilyen formában részt fognak venni a bresztlitovszki béketárgyalásokon. Berlinben azonban nincs meg a hajlandóság, hogy az ántánt esetleges közbelépése folytán a béketárgyalásokat elhalasszák. Kühlmann a birodalmi gyűlés főbizottságában már nem vesz részt, mert már a mai napon visszautazik Bresztlitovszkba.

Intrika a különbéke ellen.

Stockholm, jan. 2. Henderssohn táviratban megkérte Huysmann, hogy közölje a pétervári munkástanáccsal azt az óhaját, hogy Oroszországnak ne kössön különbékét. Huysmann Henderssohnhoz intézett válaszában hangsúlyozza, hogy negatív tiltakozás a különbéke ellen elégtelen, szükséges, hogy az oroszoknak pozitív ajánlatot tegyenek.

Az olasz sajtó a békejavaslatról.

Luganó, jan. 2. Minthogy az angol-francia lapoknak a bresztlitovszki békefeltételekről írott véleményük már ismeretessé vált az olasz nép előtt, a Stefani-ügynökség is kénytelen volt a szerződés tartalmának lényegét közölni. Az olasz sajtóban olyan hangok is vannak, amelyek az annexió és kárpótlás nélküli béke alapelvét az ántántnak tett engedménynek mondják. Az „Avanti” szociálista lap véleményét a cenzura teljesen elnyomta. A háborúra uszító lapok az ellenség ravasz merényletének mondják a békejavaslatot. Szerintük ezen javaslat a központi hatalmak militarizmusának hasznát, ellenben az ántántra nézve csak vereséget jelentene.

A király ujévi üdvözlését küldi harcosainak.

Budapest, jan. 2. A sajtószállásról jelentik: A király a vezérkar főnökének ujévi üdvözlő táviratára a következőképen válaszolt: „Azon remek teljesítményekre gondolva, amelyeket véderőm véghezvitt, köszönetemet fejezem ki Önnek, akikben megokolt teljes bizodalmat helyeztem és a vezéreknek, a katonáknak, akik lektüzdötték a legnehezebb fáradalmakat és olyan sikerekre tekinthetnek vissza, amelyek közelebb juttattak bennünket az évek óta tartó heves mérközés szerencsés befejezéséhez. Az összes derék harcosaim bizonyára meg vannak győződve arról, hogy mennyire fájdalmasan érzem szenvedéseiket és én a királynéval együtt azon fohászkodom, hogy a Mindenható a jövőben részesítse őket áldásában, álljanak mindannyian mellettem, mindenki a maga helyén dolgozzék velem együtt a ránk kényszerített harc szerencsés befejezésén és a Haza erősítésén, fejlődésén. Valamennyi derék harcosomnak legszivesebb ujévi üdvözlőmet küldöm ma. 1918 január 1.

IV. Károly.

Wekerle tanácskozásai Bécsben.

Bécs, jan. 2. Wekerle miniszterelnök tegnap egész nap folytatta tanácskozásait Bécsben. Délelőtt tíz órakor Czernyn-hez ment, ahol már jelen volt Körner államtitkár, a német kormány megbízottja és az osztrák miniszterelnök is. Nyomban együttes tanácskozást tartottak. A délutáni tanácskozáson a két miniszterelnökön kívül jelen volt Mérey nagykövet és Gratz Gusztáv. A délutáni tanácskozások este fél nyolc órakor értek véget. Wekerle ezután a Magyar Házba ment, ahol hosszasan tanács-

kozott Wimmer báró osztrák pénzügyminiszterrel. Éjjel 11 órakor Wekerle visszautazott Budapestre.

Budapest, jan. 2. Wekerle miniszterelnök hazaérkezett Bécsből. Az „Est” munkatársának kijelentette, hogy a politikai helyzetben nincs változás. Öfelsége az általa előterjesztett program ügyében még nem döntött. Döntés csak néhány nap múlva lesz. Tegnap Bécsben főként gazdasági kérdésekről tárgyaltak.

Wekerle a mai nap folyamán érintkezésbe lép a kormánypárt vezérével. Holnap ismét visszautazik Bécsbe.

Franciaország nem vesz részt a békemegbeszéléseken.

Páris, jan. 2. Havas-jelentés. Clemenceau a Stockholmba és Pétervárra utlevelet kérő szocialista képviselőknek és szenátoroknak kijelentette, hogy az utlevelek kiadása küldetésüknek olyan színezetet adna, mintha Franciaország résztvenne az előzetes békemegbeszéléseken. Ezen szándék azonban az ellenséges hatalmak komoly javaslatai híján nem áll fenn.

Hivatalos jelentések

Vezérkarunk jelentése.

Budapest, január 1.

A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentést kaptuk a harcéri eseményekről:

Keleti harctér:

Fegyverszünet.

Olasz harctér:

Az Asiagoi fensíkon és a Monte Tomba területén egész nap heves volt a tüzevékenység.

A vezérkar főnöke.

Német hivatalos jelentés.

Berlin, január 1.

A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér:

Rupprecht trónörökös hadserege: A Houthoulti erdőnél és Paschendaellenél a tüzevégi tüzelés átmenetileg erősbödött. Az angoloknak Monchytól délkeletre ellenünk intézett erős felderítő előretörése megfiúsult. Marcoingtól délre kisebb harcokban a december harmincadiki területnyereséget kibővítettük, a hadifoglyok száma néhány tizzel és hetven főnyi legénységgel szaporodott.

A német trónörökös hadserege és Albrecht württembergi herceg hadserege: Prosenstől északra és Ornes mindkét oldalán, valamint St. Michieltől északra és keletre a tüzevégi tevékenység időről-időre élénk volt.

Keleti harctér:

Nincs újság.

Macedon arcvonai:

A Tomba területén a nap folyamán tovább tartott a heves tüzharc.

Ludendorff.

Gerlóczy Béla.

a Pénzügyügyi Központ igazgatója nyilatkozik a Torontál budapesti munkatársának a torontáli pénzügyintézetekről.

— Budapesti munkatársunktól. —

Budapest, 1917. dec. 31.

Gerlóczy Béla a Pénzügyügyi Központ igazgatója röviddel ezelőtt Délmagyarországon járt, ahol felkereste a Pénzügyügyi Központ kebelébe tartozó nagybecskereki, nagykikindai és pancsovai pénzügyintézeteket. Gerlóczy igazgató ur utjáról hazatérva tapasztalatairól részletes jelentésben számolt be igazgatóságának. Ez a jelentés egy, a viszonyokkal teljesen ismerős szakember alapos munkája, egyben azonban értékes közgazdasági tanulmány is.

Alkalmam volt ma Gerlóczy igazgató urral a Torontál számára hosszabb beszélgetést folytatni torontálmezei tapasztalatairól. Nyilatkozata, mely hü tükrét adja a torontáli piac helyzetének, a következőképen hangzik:

— Torontálmezei piaca igen egészséges és jól fundált piac. A kerületben lévő intézetek jók és nagyon megerősödtek. A vármegye la-

kossága a nedves esztendő csapásait azzal heverte ki, hogy az állattenyésztésre nagy súlyt helyezett, állatállományát nagy haszonnal értékesítette, aminek következtében nagy vagyonsodás állott be a vármegyében. Az emberek pénzük legnagyobb részét a pénzügyintézetnél helyezték el, az intézetek általában nagy tőkék felett rendelkeznek, ennél fogva, de a vezetésük is alapos szakértelemre vall.

— A vármegyében nagy vagyonsodás állott elő a háború folyamán. Ennek következtében nagy a pénzhiány, ami kétségkívül gondot okoz az intézeteknek. De mivel az intézetek vezetése okszerűen történik, igyekeznek arra, hogy olyan kihelyezésekkel, amelyek tőkéjüket állandóan le nem kötik, olyan jövedelmekre tegyenek szert, amelyek mellett a részvényesek is megtalálják számításukat és oly osztalékban részesüljenek, mint a korábbi években.

Az igazgató ur végül elmondotta még, hogy torontáli tapasztalataival a legteljesebb mértékben meg van elégedve.

Paál Jób.

HIREK

Az ujesztendőben.

Nagybecskerek, jan. 2.

Az ó- és az ujév kettős ünnepe után megint bennvagyunk a hétköznapokban s a jövődől felett való rövid elmélkedés után rohanunk tovább.

Az ujesztendő napjára megváltozott a télidő és valóságos tavaszi verőfény árasztotta el az utcákat, ahol mindenfelé nagyszámu ünneplő publikum járkált. Szelid derű mosolygott ránk az égboltozatról és mi újra sok reménnyel indulunk neki az ujesztendőnek.

Zsongott a sok ujévi kívánság ingyen is, borralólért is, de hát a sok reménység, amivel ilyenkor tele van az ember, jókedvű adakozókká tesz bennünket — ha van miből.

A tisztelgések és üdvözlések sem maradtak persze el és a hivatalokban a tisztviselők hagyományos szokás szerinti felkeresték vezetőiket, hogy az ujesztendő munkájához kitalást és jó egészséget kívánjanak.

A hivatalos üdvözlések központja, mint rendszeren az idén is a vármegyeháza volt. Itt a vármegye központi tisztikarát, valamint a város, államépítészeti hivatal és a vármegye mellé rendelt számvevőszék tisztviselőit dr. Kéler Ákos megyei főügyész vezette Jankó Ágoston alispán elé üdvözlésre.

Kéler főügyész közvetlen szíves szavakban köszöntötte az alispánt, biztosítva őt ezuttal is a tisztviselők változatlan meleg szeretetéről és ragaszkodásáról, amit Jankó Ágoston alispán emelkedett hangú szavakkal köszönt meg, hangoztatva, hogy olyan tisztikarral, mint Torontálmezei öröm együttműködni.

Ezután a tisztviselők az alispán vezetésével átvonultak dr. Steuer György főispánhoz.

Itt Jankó Ágoston tolmácsolta a tisztviselők jókívánságait a főispánnak és sikert kívánt közhasznú tervei és eszméi megvalósításához.

Dr. Steuer György főispán megindultán köszöntö meg az alispán szíves szavait, a jókívánságokat szívből viszonzta és a tisztviselőknek, — akikben valamenyiben munkatársait látja — támogatását kérte az ujesztendőben is.

A délelőtti folyamán külön tisztelegtek a főispánnal és az alispánnal a pénzügyigazgatóság részéről Majos Károly min. tanácsos, pénzügyigazgató, a kir. törvényszék részéről Kovács Rókus törvényszéki elnök és Lovas Mihály vezető-járásbíró, a kir. tanfelügyelőség részéről Cserey Gyula kir. tanfelügyelő vezetésével, a helybeli tanintézetek tanári kara külön-külön, a tartalékkórház parancsnoksága dr. Avender Miklós ezredorvos vezetésével, az ipartestület és még több hatóság.

A többi hivatalokban szintén voltak tisztelgések. Így dr. Peresics Zoltán polgármesternél, ahol Strósz Béla dr. főjegyző mondott üdvözlő beszédet a város tisztviselői nevében, amire a polgármester meleg szavakkal válaszolt. A rendőrség tisztviselői Deák Vidor dr. kapitányt üdvözltek.

A kir. pénzügyigazgatóság tisztikara is tisztelgett tegnap délelőtt Majos Károly pénzügyigazgatónál. Apór Nándor pénzügyi tanácsos, igazgató-helyettes mondott szép üdvözlő beszédet, amire a pénzügyigazgató tartalmas beszédben válaszolva kifejtette, hogy noha meg volt elégedve tisztviselőinek az elmúlt évben tanúsított munkásságával, a jövőre még nagyobb munkára és szorgalomra lesz szükség.

Az áll. elemi iskolák tantestületei Cserey Gyula kir. tanfelügyelőnél jelentek meg, hogy őt hivatalbalepése és egyben az évforduló alkalmából üdvözljék. A testület szeniorja, Bányai Jakab igazgató, meleg, szívélyes üdvözlő beszédében a tanítók örömeinek adott kifejezést, hogy Cserey Gyula lett a vármegye tanügyének vezetője, akif a tanítószág 14 évi ittműködése alatt megtanult ismerni, tisztelni és szeretni. Cserey tanfelügyelő meghatva mondott köszönetet a bensőséges óvációért és felkérte a tanítókat, hogy vele vállalva, a mostani nehéz viszonyok között megkettőzött buzgalommal működjenek és minden méltánylást érdemlő ügyükben forduljanak bizalommal hozzá.

Kitüntetett tisztak a 12. gy.-ezredben. Öfelsége a király, mint a Rendeleti Közlöny jelenti, az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásuk elismeréséül a katonai érdemkereszt 3-ik osztályát a hadiékítménnyel és a kardokkal adományozta Kovács József, Pittner Ede és Dersch Gusztáv főhadnagyoknak. Harmadikban az újlagos legfelső dícsérő elismerés a kardok egyidejű adományozása mellett tudtul adatott Illés Kálmán, másodsor Langhammer Vilmos főhadnagyoknak. Az újlagos legfelső dícsérő elismerésben részesültek a kardok egyidejű adományozása mellett: Wagner Ferenc, Nyilas Sándor, dr. Kahler Erich, Wilhelm Fülöp, Weisz Ágoston főhadnagyok és Ondrejka József hadnagy. Bátor magatartásáért és az ellenség előtt tanúsított szolgálatáért ugyanezt kapta Pfister Gusztáv ezredes, a 12. gy.-ezr. parancsnoka és Mirna Walter főhadnagy.

Katonai kinevezés. Erős Vilmos dr., Fürst Béla, Rüdiger Vilmos, Reich Sándor, Sóly József, Mittelman Sámuel, Kópócs Gyula és Pollák Sigfried 12. gy. e.-beli egyéves önkénteseket, akik a temesvári tisztjelölt tanfolyamot sikeresen elvégezték, zászlóskóká nevezték ki.

Hazatérés orosz fogságból. Wolf József és Verő Károly 12-ik gyalogezredbeli egyévi önkéntesek most tértek haza orosz hadifogságból, ahonnan mint rokkantakat bocsájtották őket el 27 havi fogság után. Most mindketten Nagybecskereken teljesítenek könnyű katonai szolgálatot. Wolf József az irkutzi, Verő Károly pedig az asztracháni fogolytáborban volt internálva.

Kinevezés. Muschong János károlyligeti lakost ideiglenes minőségű pénzügyi számgyakornokká nevezték ki a nagybecskereki m. kir. pénzügyigazgatósághoz rendelt számvéviséghez.

Teadelután. Szombaton, január 5-én délután a Kaszinóban ötórás tea lesz mérsékelt belépődíj mellett a hadirokkantak javára. Ezeknek az esetleg ismétlődő teadelutánoknak célja a régi Kaszinó- és Lloydhangulatokat felidézni.

Halálozás. Mint részvétellel értesülünk Kis Arnold dr. pancsovai ügyvéd hosszas betegeskedés után élete 42-ik évében Nagybecskereken január 1-én délben elhunyt. Temetése holnap, 3-án délután fél 3 órakor lesz az Uri-utca 7. számú gyászszobából. Az elhunytban Kis Sándor dr. a testvérét gyászolja.

Kitüntetett katonák. A hadseregparancsnokság az ezüst vitézségi érem I-ső osztályával tüntette ki Kreinikker István szakaszvezetőt, a II-ik osztályával Michalicsék János őrvezetőt, Rabek Géza, Kratina József és Grollmus Pál gyalogosokat. Bronz vitézségi érmeket kaptak: Pegela András, Szadlacsék István, Szrnnyasek Béla, Levacsics Mihály, Tóth János, Horváth Pál és Gatyál János gyalogosok, valamennyi a 12. gyalogezredben.

A Közellátási Iroda hírei. A városi közellátási iroda közli:

A január havi cukorjegyeket január hó 2-ikától adják ki, a cukrot pedig január 4-től péntektől kezdve osztják ki és pedig fejenként fél kilogrammot január hóra.

Frank-kávét ugyancsak január 2-ikától kaphatnak a közellátási irodában, igazolójeggyel lenében azok, akik eddig nem kaptak.

Hadiszappan ugyanott, ugyancsak 2-ikától kezdve kapható.

Hősi halált halt 12-ösök. A legutóbb megjelent veszteséglajstrom adatai szerint a 12. gy.-ezredből hősihalált haltak: Folkman Lipót főhadnagy, Pösz Antal tizedes, Zsebi Kornél tizedes, Kupecz József, Kaalecsék Géza, Kovács István (Udvard 1893.), Szmatana István, Szmotlák József, Beller Imre, Fleischmann Salamon (Perbete 1898.), Nagy Péter (Perbete 1882.) közlegények.

Koszorúmegváltás. Özv. Grün Simonné halála alkalmával koszorúmegváltás címén a Szent Egyet a következő adományokat kapta: Grün D. Izidortól, dr. Grün Mórtól, dr. Kardos Samutól és dr. Kovács Izsótól 30-30, összesen 120 koronát. Ezen nemes adományokért hálás köszönetet mond Mayer Henrik, a Szentegylet elnöke.

Köszönetnyilvánítás. A honvéd-utcai I. számú kisdóvoda sebesült és beteg katonái ezulon mondanak köszönetet Szegfű Sándorné és Legó Jánosné urasszonyoknak, akik karácsony napján szeretetadományokkal, tűzifával látták el őket. A betegek nevében: Molnár János szakaszvezető, Jerkovits András tizedes, Graef Károly tábori távirász.

Adomány. Deák Vidor dr. rendőrkapitány 5 kor.-t adományozott lapunk útján a Missió gyermekkönyhája javára újvi megváltás címen.

Sefesik Gyuláné honvédszázados neje 30 koronát a Szociális misszió-társulat gyermekvédelmi céljaira adományozott.

Újvi üdvözlések megváltása címén Cserei Gyula 20 koronát az Iskolagyermekbarát-egyletnek, Czikkajló László 20 koronát a vak katonáknak, Mihálovits Ödönne 10 koronát az Iskolagyermekbarát-egyletnek.

Próbaéneklet a zsinagógában. Hahlevi Ignác, a helybeli izr. hitközség kántora, pénteken és szombaton próbaénekletet tart a zsidó templomban.

Hadiszappan kapható. Mindazok, akik listellátásban részesülnek, hadiszappant kaphatnak azokban az üzletekben, ahol vásárolnak. Szappant csak az kaphat, akinek zsirra is van igénye, mert akinek zsirra nincs igény-jogosultsága, az sertést vágott és így szappant készíthetett.

Elítelt árdrágítók. Klinovszki Antal nagybecskereki rövidáru kereskedőt feljelentette Visnye István városi köztisztviselési szolga árdrágításért, mert egy kretonkötényt negyven koronáért akart neki eladni. A kihágási bíró száz korona pénzbírságra ítélte Klinovszkit. — Radoszavlyevics Mihály és Terzin Jelena becskereki hentesek több szegény galgócit tót asszonynak, akik katonafiuk látogatására jártak Nagybecskereken, szalonnát adtak el külö-ját 12 koronáért a maximális 9 kor. 20 fillér helyett. A rendőrbíró a két henteset fejenként négyszáz korona pénzbírságra ítélte.

A városi mozi tegnap nagy érdeklődés mellett mutatta be Jókai nagy regényét: „a fekete gyémántok”-at a filmen. A néző a regény megkapó jeleneteit gyönyörű képeken szemlélhette, amelyek a magyar filmtéchnika nagy haladásáról tanuskodnak. A mű főbb szereplőit legkiválóbb művészeinek személyesítették. Az ugy tartalmaz, mint külsőségeiben is kitűnő alkotás II. részét szombaton és vasárnap mutatja be folytatólag a városi mozi.

„A Hadsereg” képes katonai folyóirat karácsonyi száma rendkívül sok aktuális cikket, számos közérdekű hírt közöl. A világháború eseményeit a legmegbízhatóbb értesülések alapján ismerteti. Illusztrációi közül kiemeljük a haditengerészeti képeket, valamint az olasz harctéren készült fölvételeket. „A Hadsereg” január elsején a XV. évfolyamába lép. Előfizetési ára egész évre 24 korona, egyes szám ára 1 K 20 fillér. Minden könyvkereskedésben megrendelhető.

Katonaothon Temesvári-u. 1500. sz. a nyitva minden nap d. u. 2-9 óráig.

TAJÉKOZTATO.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától

este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 3 órától este 10-ig. Könyvtárra vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtzéki épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól d. u. 3 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyulete” nagybecskereki fiókjá minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 2-5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközölhetők.

A KISVÁROS

A tenger.

Tekintetem átsiklik a tenger rengő-ringó, sötétkék hullámain.

Esteledik.

Odaát, az árnyékba öltözködő dombok alján, élénken hunyorgató lámpák gyulnak ki, mindig több és több, végül már olyan a tulsó part, mintha egy szeszélyes kéz csillogó gyöngy-sorral díszítette volna a tenger szegélyét.

A világitó torony hatalmas fényárá per-cenkint végigborzolja a víz tükrét, mint egy titokzatos égitest, amely ezer sugarat küld végtelen felderítő útjára.

Megértem a tenger csodás szépségét, egybe-olvasztom lelkemet a hullámok ütemes zené-jével, ujjongok a rövid nászban, amelyben szívem a szépségek teljességével összetalál-kozott.

Nézem, egyre nézem a tenger különös, titkos villogását. Várom a léleknek azt a csodá-latos meggazdagodását, amikor a szív mélyén alvó gondolatok ébrednek és ünnepélyes me-netben fölvonulnak a homlok tájára, a szem meleg tükrére.

Valami végtelen báj borul a tengerre, mint lenge fátyol a szépséges asszonyarcra.

Elfog a vágyakozás: végigszántani ezen a határnélküli vizen és lélekkel végigcsokolni mindent, ami e földön az embernek adatott.

Mi gyújtja fel bennem ezt a szomjas vágyódást?

Talán a lábam elé hízkelő, mesélő hullám, vagy a beszélő csönd, amely a végtelen víz fölött elnyújtózkodik, vagy a nagy messzeség-ben fölgulladó néhány reszkető fénypont, csa-logató, hívó kis lángjával?

Vagy talán annak a megsejtése, hogy a világ tele van ragyogó, megismerésre váró szépségekkel és ezek ott pompáznak valahol a zengő és titokzatos távolságban?

Nem tudom. Te a szívem olyan, mint a szárnyait feszítő madár, repülésre kész, nagy távlatokért reszkető, nyugtalan és mégis harmónikus.

Hajós, ki babonás lelketed az esthajnali csillagra bízod, végy föl a hajódra! Selymes vizeken hadd lengjen át a hajó, mint álom a sziven! Szálljon el mellettünk viruló part és hervadó ember, maradjon velünk a csillagos ég és kóborló társunk, a halottarcu holdvilág. Ugy szálljunk, lebegjünk, balsamos éjszakán, elfelejtve s holdogán, mindig csak előre, vigyen a morajló hullám és hajtson a suhogó szellő, hagyjuk el napkelet földjét, alvó rózsáligete-ket, ciprusok erdejét és nárcisok pagonyát, mindig csak előre, ismeretlen szépségek felé, előre, amerre hív az esthajnali csillag!

S ha majd valahol, Mese-fok táján, öreg szí-vünket a hullám halotti álomba ringatná, küld-jük el utolsó sóhajunkat a messzi partok felé, ahol vérző emberek turják a rögöt és egy-mással csatázva, egymást kergetik. Szálljon el üzenetünk messze, hazafelé és sugja meg ott-hon, görnyedő testvéreinknek, hogy jóságos csak a szelid hullám, ragaszkodó csak a su-hogó szellő, hűséges csak a néma csillag...

Rengve-ringva álmodik a tenger...

—odi.

Szilveszter-éj.

Pontban éjfélkor elsötétültek a tükörlakos kávéház villamos esillárjai, az alkéményseprő megjelent hóna alatt az obligát ujévi malaccal, amelynek husz fillér ellenében megráztuk az üstökét, aztán rázendített a cigány a „Nyomod meg a gombot”-ra és koccintva, meg meleg kézzorítással buéket kívántunk egymásnak. Szóval berohantunk a 918-ba, melyről mint mondják, meg vagyon írva a Sors könyvében, hogy szerencsét, talán-talán Békét hoz. . . .

Az összes becskeréki kávéházak, vendéglők zsufolva voltak Szilveszter éjszakáján. A Kaszinó-vendéglőben és a Rózsa-szálló éttermében tánc is volt, nem ugyan kivilágos kivilágos, csak a meghosszabbított zárórág, egyig, de költséges a sok-sok szomorúság után ez is valami volt. . . . Talán a farsang, amely rövid lesz ugyan az idén, meghozza a folytatását is. . . .

A Rózsa-szálló éttermében a magántiszviselők és alkalmazottak országos szövetségének helyi főkegyesülete rendezett szépen sikerült kabaréval egybekötött táncmulatságot. Egy talpalatnyi hely sem maradt üresen, az izlésesen feldíszített színpadon a műkedvelőknek igazán dicséretre való kabaréelőadás volt, amelynek keretében felléptek: Kardos Rózsa, aki a „Nővér” e. Incedy-verset szavalta ügyesen, Krausz Izso tárogatón adott elő műdalokat, majd Mészáros Jolánka Makai Emil „Szerenád” e. m. orclógijával aratott tapsokat, Stecher Adél és Krausz Dezső hegedűszáma után Gábor Andor „Jövedelem és Vagyonadó” e. páros jelenetét adta elő Schulmann Alfréd és Fünfer Árpád. Ez volt az est slágerszáma. A közönség szünni nem akaró tapssal honorálta a szereplők fáradságát. Keckésy Tivadar cimkalmjátékával ért véget a műsor, ami után tánc következett.

Az estély anyagilag is jól sikerült, ami főként Iványi Ernő főrendező érdeme, aki nagy és dicséretre méltó munkát végzett a siker érdekében.

— ky.

Egy jókarban
levő folytonegő
diszkálya

eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban. 1

Ügyes fiatal

lakatos

helybéli hágyárban Éceka-utca 10.

felvétetik.

Szerszámlakatos előnyben részesül. 2

A Gazdasági

Részvénytársaság géposztálya
(a volt Eckstein-féle péküzletben)egy elárusító leányt
keres. 1123

Két gyermekem mellé egy

kisasszonytkeresek, ki a ruhavarrás-
ban is jártas.**Bukovác Istvánné**

Hunyadi-utca sarkán. 1125

Helybéli beszerzési források.

Biztosítási ügyintézők:

Adriai Biztosító Társulat Főügyintéző a
Gazdasági Részvénytársaságnál. A Köz-
gazdasági Bank épületében.Franz J. L. (Adria) Hunyadi-utca.
Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.
Magy.—Francia bizt. társ. József fkg.-u.
Rigó István (Első M. Alt.) Szerb egyház
épület.

Steinitzer Géza (Ass. Generali) Hunyadi-u.

Borbély és fodrász:

Ikity Dusan, Hunyadi-utca.
Toll Mihály, Pénzügyipalota.

Batorgyár:

Bencze A. és fia, Hunyadi-utca.

Cementgyár:

Ozv.Guttman Jakabné és fiai. Kültelek.

Cipőkereskedők:

Kertész A., Iskolaépület.
Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 2.

Divatruhák:

Boskovits S. J., Hunyadi-utca 9.
Bukovác István, Hunyadi-utca.
Mészáros Inna, Pénzügyi palota.

Dobozgyár és műanyagkötőmű:

Schneider János, Aradói-utca.

Drogueria:

Melkuha Dezső, Hunyadi-utca.

Ékszerészek:

Mészáros E. Övegye, Hunyadi-utca.
Schwab Albert Hunyadi-utca.

Fényképés:

Kremser István, Gizella-part.

Férfiszabók:

Grünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.
Kocsis E., Erzsébet-híd utca, Ambrózy
szappangyár épületében.

Fűszerkereskedő:

Blesz Ferenc, Megyeház-u. 2. Tarnai-féle ház.
Tolveth Frigyes Pénzügyi-palota.

Gépjavitó műhely:

Bürger és Grünwald, Temevári-u.

Gőzfűrés:

Engel Sámuel, Eötvös-utca.
Kereskedelmi részv. társ. Eötvös-u.

Gyógyszertárak:

Kollarich Gábor, Melenczei-utca.
Vági Sándor, szerb egyháspalota.

Kávéház:

Sólyom György, Klub-kávéház.

Kézmű- és rövidárúüzlet:

Benó Testvérek, Hunyadi-utca.
Eisenstädter E. és társai, Hunyadi-utca.
Freund S. és fiai, Hunyadi-utca.
Stagelschmidt János, Hunyadi-utca.

Könyv-, zenemű- és papírkereskedés:

Almágy Elek, Hunyadi-utca.
Mangold Lipót, Hunyadi-utca.

Könyvkötőmű:

Schneider Lajos, Megyeház-utca (Post-
szállodával szemben).

Kőművesek:

Hoff N. és társai.

Lakatosműhely:

Engel Ádám, Megyeház-utca.

Lakatoskereskedés:

Ozv. Klein Mór, Hunyadi-u.

Női kalap- és kézműműhely:

Tolvay Józsefné, Hunyadi-utca.

Női kalap divatterem és előnyomda:

Szeher Mariska, Gizella-part. Kurländer-
udvar.

Női kalap divatterem és kalapvasalás:

Andresz A. Fótér, Bauer-ház.

Ruhakereskedés:

Felsenstein Ferenc, Hunyadi-utca.

Sirkóraktár és szobrászterem:

Tunner Alajos, Szerbtemplom-utca.

Szállító-cég:

Perl Mór, szerb egyháspalota.

Szállodák:

Beneth nagyszálló, Ferenc József-tér.
Korona-szálloda, Erzsébet-tér.
„Pest városához” e. szálloda, Megyeház-u.

Szeszgyár:

Lukács és Társai, Kültelek.
Schwirllich Alajos, Aradói-utca.

Téglyagyár:

Klein Bernát.

Temetkezési intézet:

Bencze A. és Fia.

Tűzfűz, épületlakkereskedés:

Annau örökösök, Korona-utca.
Kurländer Imre, Aradói-ut 1.
Kurländer Imre, Korona-utca.

Urdivatruhák:

Liptay Dezső, Hunyadi-utca.

Vaskereskedés:

Boleszy Antal, Hunyadi-utca.
Berényi Bódog, Hunyadi-utca.
Daun Gyula, Hunyadi-utca.

Vendéglő, étterem:

Kovács János, vasuti vendéglő.
Magyar Király söröző.
Marcoin Jenő, Kaszinó-vendéglő.
Remsing Mátyás, Otthon-söröző.
Tóth Lajos, a nagyhíd mellett.

Vitrágereskedés és kertészet:

Oláh Gábor, Bajza-u.

Nyomdásztanoncul

legalább két középiskolát jó
eredménnyel végzett flu heti-
fizetéssel azonnal felvétetik

lapunk nyomdájában.

Hirdetéseket

jutányos árért közöl a

„Torontai”

pol. napilap kiadóhivatala

Torontái Agrárbank Részvénytársaság

Nagybecskerek

Igazgatóság: Poroszkay Béla elnökigazgató, Wattay-Pelbárt Endre vezérigazgató, Kéler Ákos megyei főügyész, Marton Andor gazdasági egyesületi főtitkár és Vudy György nyug. m. kir. posta és távirida főfelügyelő igazgatósági tagok.

Bankosztálya:

Folyósít olcsó előnyös kamatláb mellett:

Váltókölcönöket úgy személyi hitelre, mint bekebelezés mellett.

Törlesztéses kölcsönöket a legelőnyösebben, teljes pénz mellett (parin) folyósít.

Takarékbetéteket elfogad kamatozásra **jelenleg 4¹/₂%** mellett.

Váltóosztálya foglalkozik idegen pénznemek beszerzésével, hadifoglyok részére átutalással és minden ez osztályba tartozó pénzügyi művelettel.

Értékpapirosztálya beszerz, vesz és elad értékpapirokat, azokra előnyös kamattétel mellett kölcsönöket folyósít.

Parcellázó-osztálya foglalkozik úgy saját számlára mint megbízásra birtokok parcellázásával: birtokok üzemben tartását elvállalja, birtokokat bérel, birtokokat felszerel.

Áruosztálya:

Igazgató: Kövesi Emil.

Foglalkozik mindenféle áru vételével és eladásával.

Fűszer- és gyarmat-áru nagyraktára.

Elsőrangú képviselvek.

Patkánin osztálya:

Ajánlja a bevált **Reitter Oszkár**-féle „PATKÁNINT”, „DIFTEROLT” és „KOLEROLT”.

Patkánin: patkányirtó szer, mely emberre és háziállatra nem ártalmas és fölülmul minden más irtószert. Egy doboz ára 5 K és körülbelül 40 patkány kiirtásához elegendő. Minden dobozban részletes használati utasítás. **A biztos eredményért jótállás.**

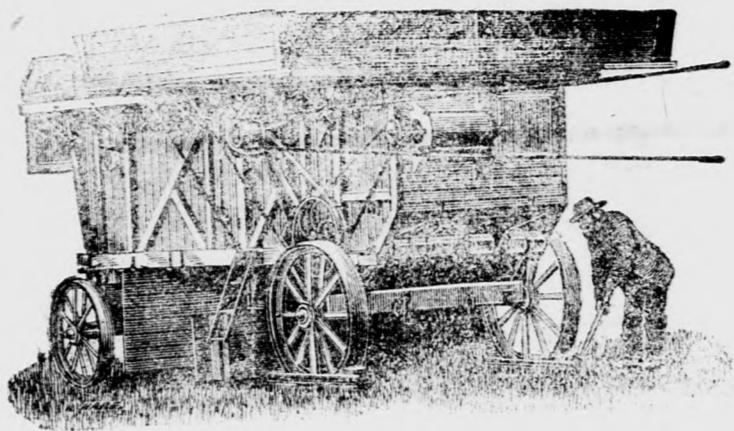
Difterol: baromfi-difteritisz ellen. Egy doboz 5 K.

Kolerol: baromfi-kolera ellen. Egy doboz 5 K.

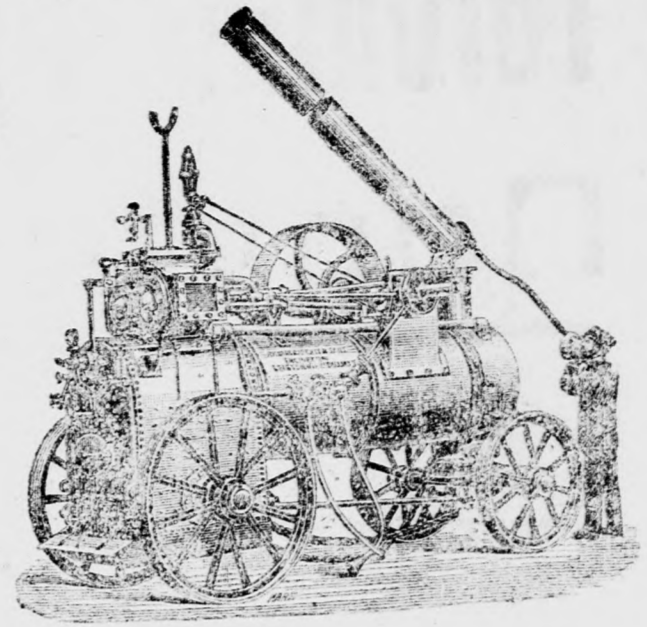
A baromfi vész jelenségeiről ismertető leírást ingyen küldünk.

Torontáli Agrárbank Részvénytársaság Nagybecskerek.

Géposztálya:

Ajánlja dusan felszerelt raktárának megtekintését. — **Gépkiallítás.** — Mindennemű gazdasági gépek állandóan raktáron. — Motorok, nyersolaj- és benziamotorok, gőzgépek, cséplőkészletek raktáron.

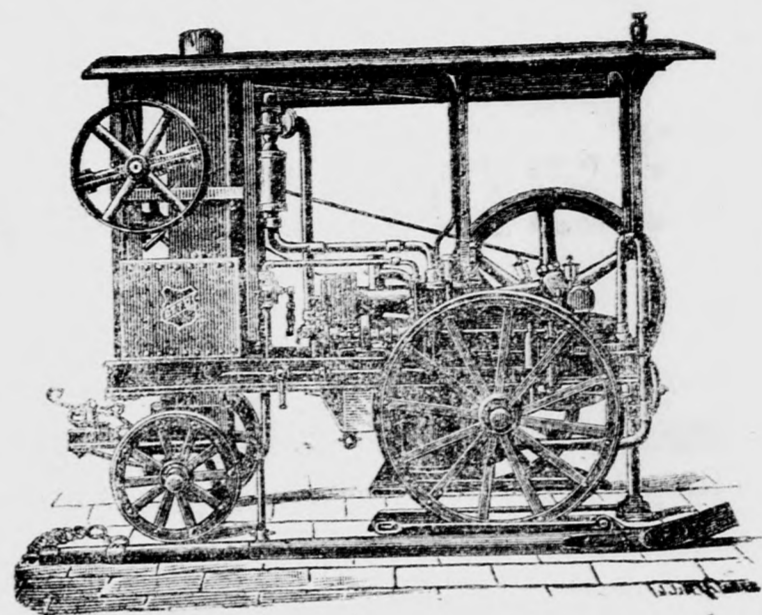
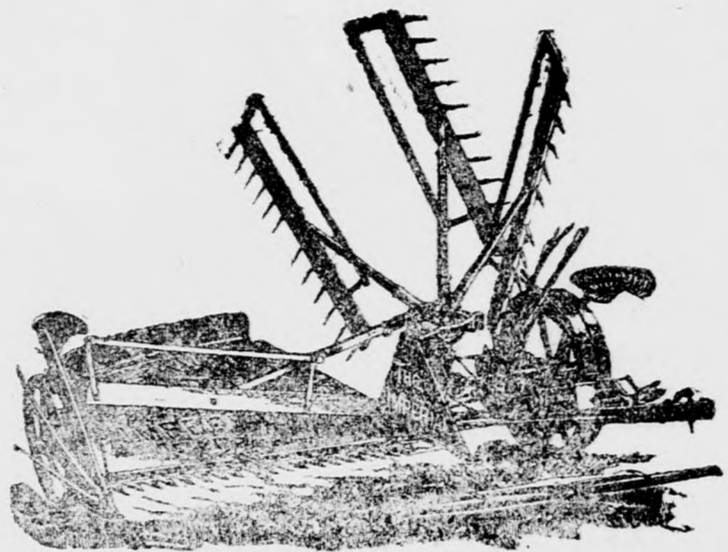

KÜHNÉ mosoni cég torontáli vezérképviselősege.

Elsőrangú bevált képviselők.

Gépeken kívül állandóan raktáron:

Ponyvák	Motorolaj
Pokrócok	Hengerolaj
Fogolytakarók	stb. stb. stb.
Zsákok	

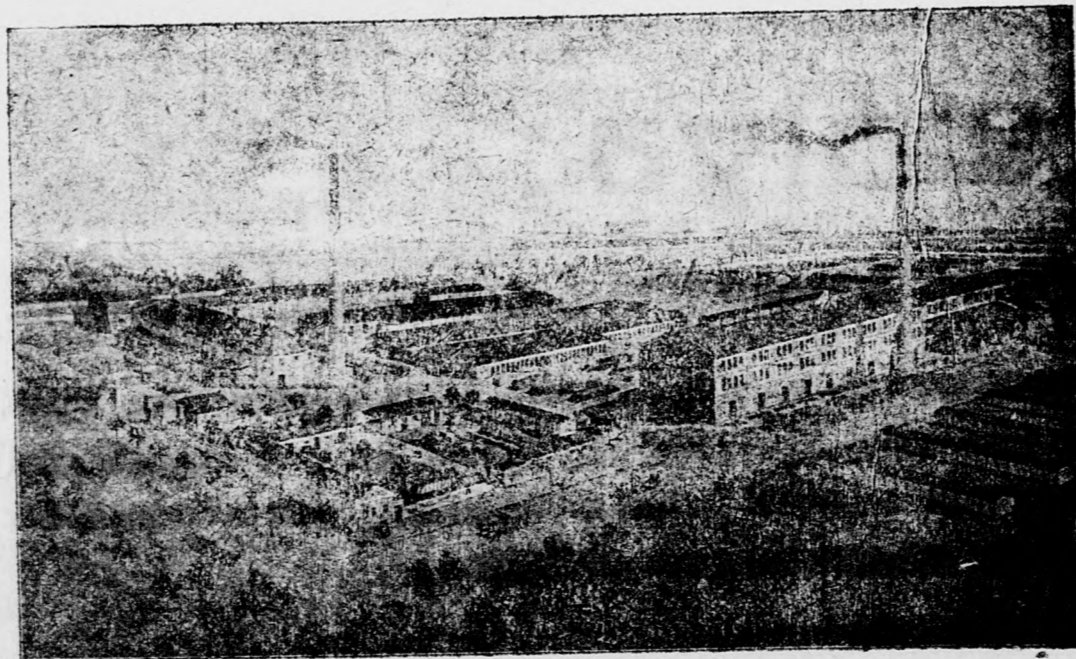

CORMICK aratógép-alkatrész torontáli raktára.

Téglagyári és építőipari részvénytársaság Nagybecskerek.

Alaptőke: 1,000.000 korona.

Igazgatóság: Poroszkay Béla elnöki igazgató, Wattay-Pelbárt Endre vezérigazgató, Beck Gyula a városi villammű igazgatója, Elek Győző a Délmagyarországi Cukoripar Részvénytársaság aligazgatója és Kövesi Emil a Torontáli Agrárbank Részvénytársaság áruosztályának igazgatója, igazgatósági tagok.

A délvidék első téglagyára.

Teljesen modern berendezés.

Üzemben.

Előállít: kézzelvert és géppel készült falitéglat, nyers falazati géptéglat, kézzel vert tetőcserepet, sajtolt horonycserepet és minden e szakmába vágó cikket.

Mész, cement, épületfa árusítás. Egész épületek felépítésének elvállalása.